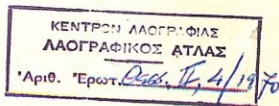

34
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Δ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Χαλκίδα 1969 / Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Ἄνω Φιλιμένη*...
(παλαιότερον ὄνομα: *Χρανίστα*...), Ἐπαρχίας... *Καρδίτσας*,
Νομοῦ... *Καρδίτσας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Μετέλαος*
Ξεφαιανίδης... ἐπάγγελμα... *διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ἄνω Φιλιμένη*... *Καρδίτσας*..
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *πέντε*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... *Γεώργιος*... *Μαρούνης*
ταῦ... *Αρσενίου*.....
ἡλικία... *65*... γραμματικαὶ γνώσεις... *ἀσφόριτος*..
Δημοτικού... τόπος καταγωγῆς... *Φιλιμένη*
Καρδίτσας.....

Β) *Γεώργιος Παναγιώτης* *Ἰδρύτης* *73* *ἐτῶν*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ πρόσκειντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *διὰ σπορὰν... ὁ ὄρος... ἐκπεριεχόμενα χωράγια, διὰ βοσκὴν... ἀγροτικὰ γὰρ χωράγια ἔχουμε.*
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ;
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ἑλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. *Ἡ χωρία διὰ σπορὰν ἰδιόφυκτα... διὰ σπορὰν... ἀγροτικὰ... βοσκὰν... ἐκπεριεχόμενα.*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *Ἡ περιουσία... μοιράζεται... καὶ μοιράζεται, μετὰ αὐτοὺς κληρονομία... ἀπὸ τὸν πατέρα... εἰς τὰ παιδιά καὶ τὸν υἱοκαταστά.*

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Οἱ πῶτεροι... θεωροῦνται καὶ μὴ γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *βέβαιον*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Ὁ πῶτερος τοῦ μοναστηρίου ὄρεον ἀπέδρασαν ἑδῶ... εἰς... βιοπορισμὸν καὶ τὸ ἐκποιεῖσθαι διὰ πωρῶν

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.). *ἐπιχίραιοι* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέμισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *Ὀχι*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Πορτογαλίας... ἐπῆγαινον... εἰς ἔργον*

Παρύσια... εἰς ἀνάγκην ἐργασίας

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... *Ναί*... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶμματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

... *Η. Σιπαίνοντο ἐν παλαιᾷ ἐγγετο ποταμῶν
... με φαικίτην αὐτῶν... βοῶν... μαι ἀνταρῶν*

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... *ἀπὸ 1950 μαι ἔκτοτε*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... *Τὸ αὐτῶν ἀροτρεῶν
ἀπὸ 1980... μηχαναὶ δὲ ἀπὸ το 1950*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... *Τὸ μονόφτερο ἐκ ἐπιστάτη, δι' ἄγρο ἐκ τοῦ γα*

τὸ πρῶτον μονόφτερον ἦτον χειρωνακτικῶς, μετὰ κατασκευὰς ἀπὸ τεχνίτην ἰδιωτῆρα, τὸ δίφτερον τὸ πρῶτον βιθμηχανικῶς ἐργοστασίου - Γκαλάν,

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. *Χειρολαβὴ* 4. *ταλ. βέτα* 7. *αὐ. νι* 10. *Γάργες*
2. *Σταύρωσις* 5. *σταυρὸς* 8. *στῶμα* 11. *λαβὴ ἀλλοτῶν*
3. *στα βερ* 6. *Σφικτήριον* 9. *Παράβολο*

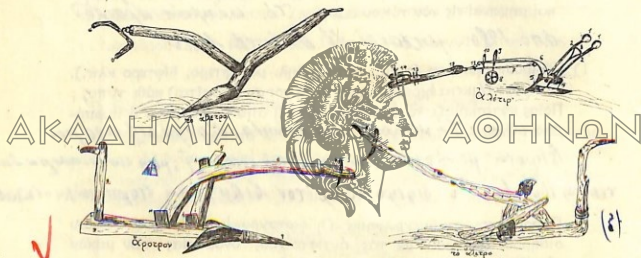
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ... *ἀπὸ 1955*
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... *ἀπὸ 1980 αὐτῶν*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)....."ΟΤΙ".....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦἀπὸ 1956.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ..Ὁ Ζοὺς ἄροτρα κατασκεύαζε..
ὄριζαίηναι. ῥάμναι. ἄροτρα. καὶ μετὰ.
κατακίνασθαι. καὶ τὸ ἄροτρον ἐν

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Κονιστῆρι:	6.	Οὐκί	11.
2. Ἀπόδι:	7.	Ξαθάρι	12.
3. Ξαύρωμα	8.	Κλειδί	13.
4. Παράβολα:	9.		14.
5. Κακούτσι:	10.		15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

... Τὸ ὕνι ... τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ... ἐν τῷ δια ὅλα τὰ ἐν
ἐκ τῶν χωραφῶν.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... ἦτο. ἦτο. μακρο-
λειτουργία.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

... ἦτο. ἐκ ξύλου καὶ ἦτο. ἐκ σιδήρου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

... σκεπάρνι, ἀρίδα, ὡς τε, πριόνι, ξυλοφάϊ.
... ἀρνάρι.

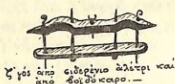

πριόνι

ἀρίδα

πριόνι ἢ ξυλοφάϊ (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *παλαιά βοδιά, ἐπικερὰ, ἱπποῖς,*
καὶ ἡμίονοι.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν; *δύο ζῶα*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
οὐ ζυγός. Στο ἀναγκαιός.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

1. Ζυγός
2. Ζεύλα
3. Πανωτόνια

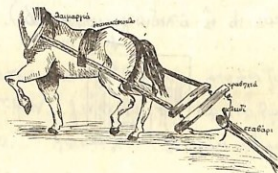
4. Παντοῖδα
5. Κουλουρί

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλουρί),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). *ὀνομάζεται κουλουρί*
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *δὴν γίνεται*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *ματὰ*
αὐτὸν... ἐπὶ τὸν ζῶον... καὶ ἐν συνεχείᾳ... ἐπὶ αὐτὸν

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

... λαβάρχα, τραβιχά, λαμαράνι, παλατζάρια,
... κλπ.κλ.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπέρθετος. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ἐν ἰδιουκτησί τοῦ ἀγροῦ
ἄνδρες, ἐν ὑπερέθετοι καὶ γυναῖκες...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Πρῶτος... παίρνουσιν τὰ ζυγὰ ἐν... εὐκατὰ τὴν ἀλυσὶν... καὶ προσέχουσιν τὰ ἄροτρα... μακρὸν τὸ κῆμα τοῦ ἀχνίου καὶ τοῦ μακροῦ τὸ γῶν

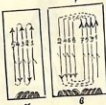
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
Πρῶτον... λαμβάνουσιν τὴν... εὐκατὰ τὰ ἄλογα μετὰ προσέχουσιν... τὰ παλατζάρια μετὰ τὰ τραβιχά καὶ...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ἢ (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
Μετὰ σχοινί... καὶ ὑπερέθετοι... ἔχουσιν δεθῇ τὰ ζῶα καὶ τὸ ἄλλο... ὑπερέθετοι... ἔχουσιν δεθῇ...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίαις) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

ἐργώνεται ὡς β. ἐκτετατὸν γραμμὰ (β.)

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοῖδας (δηλ. σπορὴς ἢ σπορίαις, ντάμεις, σιασίαις, μεσοράδες κ.λ.π.); ἢ σπορὰ ἐγένετο καὶ γίνεσθαι.....

.....σπορίαις.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαοῖς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; ἢ ἐχωρίζετο ἢ ἐξ αὐλακίων.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; ἔσθ' ἂν πολὺ πλάγια χωράγια, πολὺ παλαιὰ ἐκτετατὰ νὰ γίνεσθαι ἢ ἐκτετατὰ με αὐλακίαν.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερα). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι: καθεῖως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.πλάγια.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. τὸ πρῶτον τὰ χωράφια

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

τὸ πρῶτον... πρὸν. ἡ ἀρτίον... ἐν τῇ φθινοπωρίᾳ. Ἀνοιξιάτικον
τὸ δεύτερον... γίνεται... πρὸ τοῦ βρόχου. λεγόμενον
γύρισμα... καὶ... ἐν συνεχείᾳ. ἀπολαύει. ἢ ὁλοκαί.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

τὸ πρῶτον... τὰς φθινοπωρίαις... τὸ δεύτερον... φύτευμα
γίνεται... πρὸν... καὶ... τὸ τρίτον... τὴν φθινοπωρίαν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἄσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

ἔδω... πρὸν... ἀφαιρῶνται, ἀνοιξιάτικα, τὰ ἄλλα φθινοπωριάτικα.
τὸ ἐπομένον ἔτος ἐναρξίᾳ.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχήν; ... γίνεται... βροχόπτωση...

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... τὸ βαγόνι... ἀφαιρῶν τὸν

ἐλκρόν... ἐκκαθάρσις... τὸ σκεπάρνι... τὸ σκουρὶ... σκεπάρνι... ἀφαιρῶν.
φαγματὶ... ὁ εὐροβάς... φυτεῖλα (καὶ νερό)

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρνι, τὰ φτερά (παρουτία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Ἡ ἐκ τῶν τεχνικῶν ἀξιολλι καὶ θύρας τοποθετοῦν
 γίνεται ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἡρώδους βουκέντρου.....

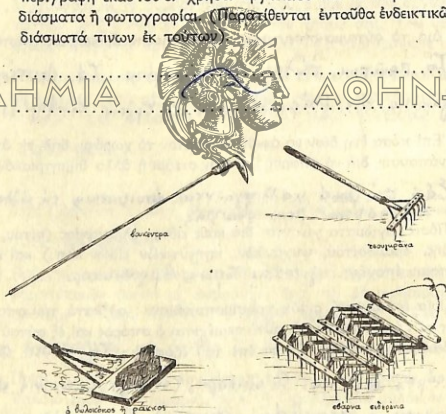
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Γίνεται ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἡρώδους βουκέντρου.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων)

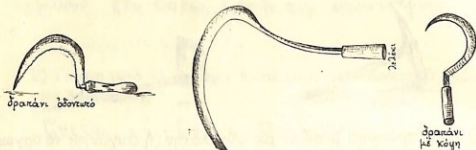
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
*...τὰ δημητριακὰ... ἐθερίζοντο... καὶ... θερίζονται...
 ...μὲ δρεπάνι... μὲτρι... ἐπιμέρον...*

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

*...ἔχρησι μορφοῦσθαι καὶ ἀρχειομορφοῦν...
 ...τὰ δρεπάνια... μὲ κόψη... ποῦ... τελευτῶν...
 ...αἰὶνὰ θάβῃ... ἀπὸ... φῶτος... ΑΘΗΝΩΝ*

- 2) Μὲ δρεπάνια ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *...μὲ... κόσσα...*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)... *...ἡ... κόψη...
 ...ἦτο... ὀμαλὴ... καὶ... ὀδοντωτὴ...*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
*...ἡ... χειρολαβὴ... ἦτο... ξύλινη... ὁ... εἰς... σιδηροῦς...
 ...σκελετὸς... ἐλέγετο... δρεπάνι...*

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικὰ ἐργαλεῖα (π.χ., τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Τὰ... πρῶτα... τὰ... κατασκευάζον...*

ἐις ἐρμόδας... φρονέοντες... ἦτο... κατασκευάζον... ἐργαστοῦν

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσέως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *ἦτο... μαι... ἔνα... ἀγνοῦν... ἐν... πρῶ... βει*

ἢ διὰ... ἐν... πρῶ... ἐκρίζωσι... ἐν... ὁ θερισμός...

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *ἔθερίζοντο... ὁ... ὕψος... ἀπὸ... τοῦ... ἐδά-*

φους... 15-20 ἐκατοστά...

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὰ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ἈΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... *οἱ... ἴδιοι... οἱ... θεριεταί...*

τὰ... τοποθετοῦν... χερίδες... ἐπὶ... τοῦ... ἐδάφους

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

οἱ... χερίδες... τοποθετοῦνται... ὅτ' 5-6 μαζί... ~~καὶ~~...
τοῖαν... τρόπον... ὥστε... αἱ... μεγάλοι... ἐν... σταχυῶν
καὶ... εὐρίσκεται... πρὸς... ἐπὶ... αὐτὴν... κατεύθυνσιν

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κά-
λοῦνται ἀγκαλιές.

...?Οκο.μάφονται...ἀγκυλίες

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

...ἐν...ἐπὶ...περιοχήν...αὐτὴν...μεσθε...οἰκο-
γενεῖα... (ἄνδρες καὶ γυναῖκες)...θερίζον...
τὰ...ῥοῖα...ἐν...

- 2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

...Οἱ...θερισταί...ἐν...τὰ...χεῖρ...ἔχον...
χειροπέδα...διὰ...τὸ...μὴν...ἀκούει...τὸ...χεῖρ...
Οἱ...ἄνδρες...ἔχον...ἐπὶ...μὴν...τὰ...δεξιόμενα
ζωνάρια... (ὁ...μὴν...4-5...μὴν...)

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ὁ θερισμός ἀρχίζει ἐσπόμενος Δευτέρᾳ ἢ Τετάρτῃ.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν.....

Διάφορα ὡς ἐμφαίνονται ταῦτα ἐν ἐνημερίᾳ γεμνύμα.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιμον.....

Ἐργάζονται διὰ τὸ γεμνῶνται ἀπὸ τοῦ τοῦτο καὶ τὸ σταχυὸν ποὺ ἔμενα ἐν τὸν ἀγρὸν τὸ μόγεον. ὅταν γινώσκῃ τὸ κοπατοῦσαν καὶ ἐπαίρῃ τὸν μαργῶν.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

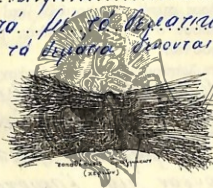
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἐσπόμενος θερίζον ὅταν μέσῃ τὸ μεσημέρι καὶ τὸ σπόμενος ὅταν ἀρχίζει τὸ δείλναι τῶν θερισμένων σταχύων.....

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

ἔδεναι... μόνος... ἔδενε... τὰ δεμάτια, τὰ...
 ἔδενε... μί... διατυα... βιτοριου (δεματια).
 ἡ... με... αἰμαθ... καὶ... με... βούρα...
 ὡ... εἰ... ἐλάμβανε 5-10 φυματιέ... εἰς...
 ἔβαλε... αὐτὴν... εἰς... ὅταν... αὐτῶν...
 ὥστε... αἱ... μεγάλοι... τοῖς... ἀπὸ... τοῦ...
 καὶ... μετὰ... μί... το... δεματια... τὴν ἔδενε...
 ὑπερὸς τὰ δεμάτια... εἰσονται καὶ μὲ δόρμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια... οὐτὰ... ἐμοφένοντο... ματὰ... φορτω-
 ματα... 8... 8... δεμάτια (τοῦ...)
 ἕνα... εἰς... ὅταν... ὅταν...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. . . Τὸ φύτευμα
ἐν πάσῃ ἀρχῇ. . . Τῆς καρπίας. . .
ἀρχῇ. . .

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.

Τὸ ἑξῆς εἶναι τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην, μετὰ τὴν
ἐνταύθι ἐνταύθι. Ἐνταύθι. Ἐνταύθι. Ἐνταύθι.
Φωτογραφία.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, ρίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *θεωρητικὸν μὲν*

[illegible]

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανάς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). . . *φορὰ τῆς τριτοῦ πλάτης . . . μαλ.*

(Παραθέσετε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας)... *μει. μαυιάς*
... *ω. με δαίτητα... β. φωτογραφία...*

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... *Τὸ... θέλουν... έγιναν... μετά τὴν
 τέρλεν φέραντο... καὶ... ὁδὸν ἐρχομένων...
 ἐπρωποροεινέων... μένοι γὰρ πέρια...*

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματίων πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

*Τὸ... θεμίσια μετεφέροντο εἰς τὸ ἀλώνι
 καὶ... ἐντὺν ἐρίσκειτο παλαιὰ τῶν
 αὐρίων... ἢ... ἐντὺν αὐλῇ...*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

*Ὁνομαζομεν θεμωνοτόπι. Ἡ τοποθέτησις
 γίνεται τὸ ἐντὺν θεμῶνι ἐντὺν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ χωρά-
 ριου.*

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν;

*Εἰς τὴν αὐλὴν... ἐντὺν αὐλῇ.
 τοῦ αὐρίου ὑπῆρχεν αὐτοκτενὸν ἀλώνι
 καὶ ἀλώευσαν μετὰ τὴν εὐροίαν.*

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*Χρησιμοποιεῖται καὶ ἀπομνηνὸν ἀλάτιο ὅπου
καὶ... καὶ... καὶ... ἔχον ἀξιοπρεπὲς μὲ τὴν ἐξέχουσαν*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ... *Τὸν*

ἰσχυρὸν... μετὰ... τὸν... ἀλάτιο

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ... *Τὸ... ἀλάτιο... ἢ τὸ...*

*χωματάλωνο... καὶ... τὸ... ἀλάτιο... ἢ τὸ...
με... ἀλάτιο... (μετὰ... ἀλάτιο).*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθὺς διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) ... *Ἀλάτιο... μετὰ... ἀλάτιο... ἢ τὸ...*

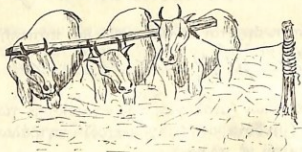
*τὸ... ἀλάτιο... ἐπισκευάζεται... ἐπισκευάζεται... καὶ...
ἐπισκευάζεται... μετὰ... ἀλάτιο... ἢ τὸ...
ἐπισκευάζεται... μετὰ... ἀλάτιο... ἢ τὸ...*

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

*Ἐνδέχεται... ἢ... ἢ... ἢ... καὶ
ἢ... ἢ... ἢ... ἢ...*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον,
Ζῶντ' αὖτε... πρὸς τὸ ἀλῶνισμα... πρὸς τὸ ἀλῶνισμα... πρὸς τὸ ἀλῶνισμα...
ἑκαστὸς γὰρ τὰς ἐστάνας πρὸς τὰς ἐστάνας...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλῶνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλῶνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλῶ-
 νισμοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
 στρούλουργος, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

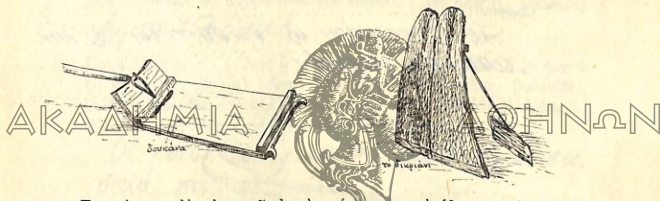
Τὸ ἀλῶνισμα γίνεται μετὰ βοῶν... πρὸς τὸ ἀλῶνισμα... πρὸς τὸ ἀλῶνισμα...
ἑκαστὸς γὰρ τὰς ἐστάνας πρὸς τὰς ἐστάνας...
ἑκαστὸς γὰρ τὰς ἐστάνας πρὸς τὰς ἐστάνας...
ἑκαστὸς γὰρ τὰς ἐστάνας πρὸς τὰς ἐστάνας...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλῶνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλῶνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλῶνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλῶνισμοῦ. Τὰ ἀλῶνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
 λαιμὸν ἑκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλῶνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Επειτα με έδωξα, μαζί η ένορκος, εν τάχει
επεισε τον Σπυρίδον, πρην δι' ελπί. αρραβωνήσασθαι
εξ αὐτῶν πάλιν ἐπείκειτο ἐπ' αὐτῷ μετέ.

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἑλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾷ ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένῳ ζῶν, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνν,
βωλῶσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
στικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Διά τὸ 1930 ἔπλεον τὸ χρηματοπονητὴν ἡ συνάδνα.
 καὶ ἀπὸ τοῦ ἐαυτοῦ ἐκπαιδεύοντος τὸν ἑαυτοῦ καὶ
 πρὸς τὸ 1/2 μίση. τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ
 ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ
 τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ
 μετὰ τὴν συνάδνα ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ
 τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ
 τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; ... *τὸ*

*ἡρώϊ... μὲ τὴν ἀποτομὴν τοῦ πύλου καὶ...
διευρύνεται... εἰς... ἄρα... ἀπὸ τῆς ἐνείκης...
διὰ τὸ μωμεντὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ εἰς τὴν*

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

*τὸ δουκράνι καὶ χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ
κατωτέρᾳ μορφῇ*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκότους στάχυν ;

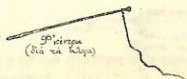
ἢ ἐπὶ τὸ δουκράνι!

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

*ὦν... φ'κέντρα... εἶχε μῆκος... περὶ τὰ 15...
μ... ἴσθιν... μὲ... μαρφί... ἐπὶ ἐμπροσθεν... μῆκος*

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

ἤλωνίζετο... μίαν στρώσιν καὶ ἐν συνεχείᾳ
ἐτοιμάζετο τοῦτο διὰ λίχνισμα.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

ῥιόμα.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βρόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

Οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ βαλμάδες εἶναι ἐὰν
διὰ τοῦ.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Πρὸ τοῦ ἀλωνισμοῦ κοπάνηται ῥιόμα ἐπὶ τοῦ
μέτῃ τοῦ φιδόσου τοῦ ὡρῶτε γαμῖ.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

ἐλέγετο... στουμπόξυλο, ἦτο καταβεβλησμένο ἐπὶ
ἐνὸς ξύλου... μήκος... 1,20 μέτρον... πᾶχος... 0,05 μ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... *Φακῆς... ρεβιθῶν... φακῆς...*
μαί... κοπάνων...

κόπανος στρογγύλη

ξύλο κοπανιζυπό διὰ τὸ κοπάνισμα
 μικροῦ ἀεροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ;

Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο πρὸς τὴν αὐλήν...
τῶν παραγωγῶν...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *Οἱ σταχυῶν ἐξηλαύντο εἰς ραχίων. ἔτι κοπάνησαν 10-15. ἔτρωον. εἰν ἀνέραν. εἰπον δὲ πρὸς ἀλλήλους μόνον τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ.*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ; Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Κατὰ τὸ ἀλώνισμα ἐλέγοντο διάφορα τραγούδια :

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Τὸ 1957 ἐν*

Ἐφ' ὧν πρῶτον κάναμε διάφορους. Πάπας Στεφάνος

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με πρῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *Οἱ ἀλωνισμένοι ἐτάχοντο ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα. ἔτρωον. λειῶμα καὶ ἐσωρεύοντο τοῦτο. φέτα. φτιάρι. καὶ τὸ δικιργιάνι. τὸ βλῆρο. τὸν ἔμφανται πρὸς φωτογραφίαν.*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες ; Πρωτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

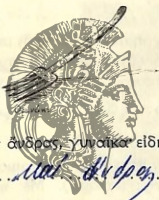
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Φοιταρταὶ... ὁ... εὐφρά... ἔχε... εὐαῖμα... εὐφροσύνη...
φρόντιον... ἔχε... εὐφύ... εὐφύ...
ἔχον... ἐν τῇ θείᾳ... τὰ... περὶ... ἔχον... εἰδέναι (για'
τὰ... μὲν... ἀθανάτων... τὸ... σιταρι... ὅλα... τὰ... εἰδέναι...)

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο..... τὸ... ἀνεμίσμα...)

ἐμίσμα... μὲ... τὸ... φτυάρι... μαι... σιτὸ... τὰ...
μὲ... τὸ... φτυάρι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

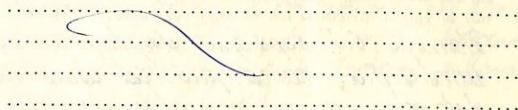
καὶ... γυναῖκα... μαι... ἀνδρας... μαι...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

τὰ... χονδρὰ... τεμάχια... τῶν... σταχύων... ἔχον...
κόντυλοι... τὰ... ἐμίσμα... μαι...
ἐν... σταχύων... τὰ... ἐμίσμα...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἐπὶ ὕψους τοῦ ἀνεμίσματος με' ἐλασθίου
αἱ γυναικίαι ἀνεμόπλεον τὰ χονδρὰ τεμάχια
τῶν ἐλασθίων.

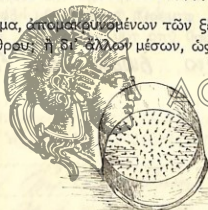
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο πάλαιό δερμάτινο

κόβρος ἢ ἀριλόγος

δριμόνι

νων με' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Πρώτον... μετά το*

*πίπτοντα... διὰ... σαρύθραν... δημάμεντα... τὰ...
μοτερίδια... ταῦτα... μετά... τῶν... τῶν...
φάσ... τὸ... καὶ... καὶ ἐν συνεχείᾳ... φάσ...
τὸ... μόνον... τὰ... ἐκτετακμένα... τὰ... μόνον...
αἰχρῶν... καὶ ἔπειτα... ἐγένετο... ἡ... ἔργασία...*

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

ἔγενετο... σωρός... καὶ... ἐσωρεύετο... μετὰ... φτυάρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

*ἔσαν... αὐ... ἐνθάδε... πρό... ταῦ... μεταφοράς... τοῦ...
μαρτυροῦ... ἐ... ἀποθήκην... νὰ... πλῆθος...
πρὸς... καὶ... ἐκτετακται... καὶ... τοῦ... ἀφόνου...
... κατὰ... τὴν...*

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰσπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

Ποῖα τὰ ἀπορῶσα
ἢ ἀπορῶσα... ὑπολόγισαν ἐπὶ ποσότητα τοῦ εἴδους αὐτοῦ.
ὑπολογισαν τὸν ποσὸν αὐτό. ἐν συνεχείᾳ ἐβάζαν ἐνα
ζῆλον... καὶ ἀπολόγισαν μετὰ διὰ τὴν ποσότητα τοῦ ποσότητος ἀντιστοι-
χοῦν 40 περίπου μέτρα.

μίσσκαλι

κούρι

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνιάτικο, κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

Ὅς μετὰ εἰσὶν τῇ γερμανικῇ βιβλίου.
χωρῖσι νόμον 20 βιβλίου. ἔπε δὲ...
το... ἐκίψε... τοῦ ποσότητος ἐκ φαίνεται ἐπὶ τῇ
συντήρῳ. εἰς... εἰς φαίνεται... τὰ περιόδοι.

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας)

Ὅ... χωρῶν... εἰς... εἰς... εἰς...
καὶ... εἰς... εἰς... εἰς... εἰς...
εἰς... εἰς... εἰς... εἰς... εἰς...

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τό... ἄσπερον... ἐτοιμοφρονέων
ἐ... μαθήβαι...

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Ἀπὸ... τὸν ἄσπερον... ἐδιδόθην... τοῦ... μαθ...
ἐργασ... ἐταύτας...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
τὸ ὅποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Κατασκευάσαν... τὸ... θερόμνο... καμάρτει... ἔκ...
ἐκ... ὑπαιθ... καὶ... ἐτοιμοφρονέων...
ἐ... ἡμέρας... ἢ... ἡμέρας...

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς πρὺ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...
καὶ... ἐτοιμοφρονέων... ἡμέρας... ἡμέρας...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τό... ἡμέρας... ἡμέρας... ἡμέρας...
ἡμέρας... ἡμέρας... ἡμέρας...
ἡμέρας...

Εἰς ποίαις ἡμέραις, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

ἡμέρας... ἡμέρας... ἡμέρας...
ἡμέρας... ἡμέρας... ἡμέρας...
ἡμέρας...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

Τά παιδιό... μέρι... 18 έτών...

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Άν ναι, από ποιον μέρος ; ...

Τά ξύλα...
Τό έργο... οι ίδιοι από το επίγειο...
... τους.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Τάδε... παιδί... έφερε από το επίγειο...
... έτοιμο...
... στην...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, εορταστικά, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

... ημερίτης...
... μένει...

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

... ώρα...
... μένει...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Τὸ στεφάνιον τῆς πρωτομαγιάς -

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

τὴν παραμονὴν τῆς πρωτομαγιάς καὶ ὡρὶ
ὡρὴν 8.30' π. μετὰ μεσημέριον θύναται μετὰ
τῆς φαστῆς ὡρὴν δὲ διὰ αὐτὴν ἐκδοθέν
οἱ γέροι καὶ οἱ νέοι καὶ ἔρχονται ἡ ἀρχὴ τοῦ θεοῦ
Μαριε μπαίνει καὶ οἱ Μαίετρα δὲν γίνονται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἄνω Κρυψὴν Καρδίζου.

Σταυρίνου Μυϊάου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Συγάρητρον

1/ κοντούρι, 2/ Σπάθι, 3/ Σταύρωμα, 4/ Παραβόλα,
5/ παπούτσι, 6/ ύνι, 7/ Σταβάλα, 8/ υλιδί.

Υνιά

1. Ραβδοῖνο (για Ξύγινο)
2. Σιδεράγητρον
3. Μποϊσμον.

8

4
B.

zugos.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

μηρίκιος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σ. Στεφάνου

ΑΘΗΝΩΝ

8.

Ἀναπνεόμενοι

1/ παιμαρχιά, 2/ Σαμαράκι, 3/ τραβηχτά,
4/ Παλαντζαίρια, 5/ Κλειδί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

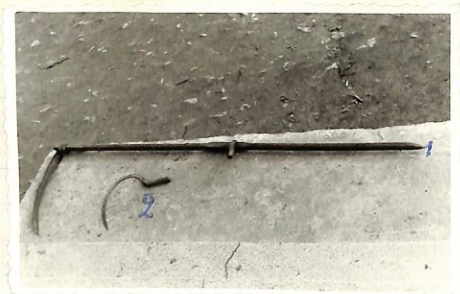
Σβάρνα Σύγινη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

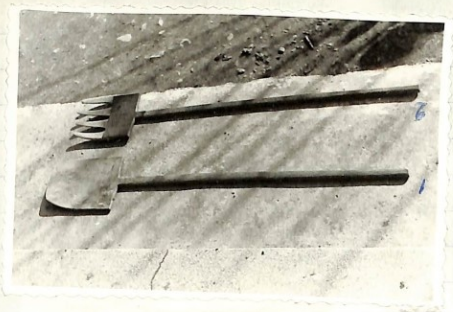
- 1/ Καρμύς
- 2/ Στεπαρνιές
- 3/ Τσασί

1. Κορά, 2 Δρεπώνι

1/Στερό, 2/Αρίδα, 3/Πριόνια, 4/Κλαδευτήρα
5/Κλεϊδί, 6/Συεπαίρι

1/ φτυάρι, 2/ καρπολόι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1/ Βουιέντρα
2/ Καρτίι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1/ Δρυμών

2/ Κόλλινο

Τραγούδια του Θερσιφού.

11. Μάνα μέ ματιωφάντρες, καί μέδωνες στόν κάμω, - ξύει
στόν κάμω δέν βαστά, νερό γεστό δέν πίνω, ξύει τριψών
δέν λαλιούν καί κούβω δέν τό λένε. Τό λένε οι μούχοι στά
βουνά καί οι κερδισί στα πλάγια, τό λέει καί ο περπονισί
φας στα κλεψίμα λυφρία.

2. - Αγγέλω κραίνε ή μάνα σου δέν ξέρω τί θέλω νά πω
στά βρύση γιά νερό, νά πουν τό παλιμάριο. Τά παλι-
μάρια υιών διγούν νερό στα βρύση νά πούν νά κούβω. Αγγέλω
Αγγέλω τό σταγί καί καί νά τό ρηθί, ή μάνα σου πωί φάτα
ή ή μάνα σου πωί λέει. ... Κι Αγγέλω γύρισε υλαίνοντας γιά
τό σταγί πωαχίνο. Μάνα μου παρακάτω υί ξύει καί
τό πωαχίνο. Δεν είναι παρακάτω, είναι άγιάς φίλητα.

3. ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

σου κίτρου ή μάνα υλάται, δεν άφρη άφρ τό πωαχί

Μέ τό πωαχί μόλις καί τό πωαχί. Ποτάμι μου γιά
λίγοςσε πωαχί μου γύρισε, γιά νά πωαχί άνοιχτα.
νά πωαχί στα υλάχια, καί έχουν οι υλάχια εύταξ πωαχί
καί πωαχί, έχαν άφρη πωαχί γύρισε υλάχια πωαχί
"όταν ένα γιόμο πωαχί πωαχί καί πωαχί."